

OMÜ'DEN DOÇ. DR. KİBAR AK UYARDI! Karadeniz Bölgesi tehdit altında!

OMÜ'den Doç. Dr. Kibar Ak, özellikle Karadeniz'in doğusunu baskı altına alan üç istilacı türe dikkat çekerek, "Kahverengi kokarca ekonomik kaybı büyütüyor, turunçgil uzun antenli böceği ağaçları içten çökertiyor, yalancı kelebek ise biyolojik mücadeleyle geriledi" dedi

DOĞU Karadeniz Bölgesi, aynı ekosistem içinde etkili olan üç istilacı türün eş zamanlı baskısıyla karşı karşıya. Tarımsal üretimi ve doğal dengeyi tehdit eden bu tabloya ilişkin değerlendirmelerde bulunan Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Öğretim Üyesi Doç. Dr. Kibar Ak, mücadelenin temelinde "tespit ve takip" olduğunu vurguladı. Ak, bölgede öne çıkan üç istilacı türü şöyle sıraladı: Kahverengi kokarca, turunçgil uzun antenli böceği ve yalancı kelebek.

EKONOMİK KAYIP BÜYÜK

Türkiye genelinde en çok gündemde olan istilacı türün kahverengi kokarca olduğunu belirten Ak, özellikle fındık başta olmak üzere birçok üründe kalite

ve verim kaybı yaşandığını söyledi. Geniş yayılım alanına sahip türün hasat dönemine yaklaşıldıkça zarar oranını artırdığına dikkat çeken Ak, ekonomik kaybın doğrudan üreticiye yansımaları ifade etti. Ilıman iklim koşullarının, türün bölgede hızla tutunup çoğalmasına zemin hazırladığına işaret etti. **AĞAÇLARI İÇTEN ÇÖKERTİYOR** Lokal ölçekte görülmesine rağmen yüksek tahrip gücüne sahip olan turunçgil uzun antenli böceği ise ağaç gövdelerinde açtığı galerilerle bitkiyi zayıflatıyor ve kurumalara yol açıyor. Tespit edilen alanlarda karantina uygulamalarının devreye alındığını belirten Ak, enfekte ağaçların sahadan çıkarıldığını ve yayılım hattının

daraltılmaya çalışıldığını aktardı. Türün kontrol altına alınmaması halinde ciddi ekolojik ve ekonomik sonuçlar doğurabileceği uyarısında bulundu.

MÜCADELE UMUT VERDİ

Geçmiş yıllarda yoğun popülasyona ulaşan yalancı kelebeğin ise doğal düşman baskısıyla büyük ölçüde gerilediğini kaydeden Ak, bunun biyolojik mücadelenin başarısını gösteren önemli bir örnek olduğunu söyledi. Ancak popülasyonun tamamen ortadan kalkmadığını belirten Ak, iklim koşullarına bağlı olarak yeniden artış yaşanabileceğine dikkat çekti.

ANLIK DEĞİL PLANLI OLMALI

Doç. Dr. Kibar Ak, Doğu Karadeniz'in yazı ve kışı sert geçmeyen iklim yapısının istilacı türler için elverişli bir ortam sunduğunu vurgulayarak, mücadelenin sürekli ve planlı yürütülmesi gerektiğini ifade etti. "En etkili yöntem tespit ve takip" diyen Ak, mücadele basamaklarını ise şu şekilde sıraladı: "Önce biyolojik mücadele, ardından eradikasyon ve kültürel mücadele; kimyasal uygulamalar ise son çare." Bölgede istilacı türlerin yanı sıra "it dolahbacı" ya da "yalancı hıyar" olarak bilinen yabancı otların da yaygınlaştığını belirten Ak, erken uyan sistemleri, feromon tuzakları ve biyolojik ajan destekli uygulamaların daha da yaygınlaştırılmasının hedeflendiğini sözlerine ekledi.

■ İHA

